

Rom 1, 5

5: Ved ham har vi fått nåde og apostelembete for å virke troens lydighet blant alle hedningefolkene, til ære for hans navn.

Av Jesus Kristus hadde Paulus først fått nåde, og deretter apostelembete. Dette er to dyrebare gaver. Så er da også dette den rekkefølgen Herren arbeider i: først nåde, og deretter embetet til å forkynne denne nåden.

Ordet nåde, i den hellige Skrift, betyr først og fremst Guds uforskyldte og evige barmhjertighet, kjærlighet, og hengivenhet overfor uverdige. Men med Guds nåde tenker en ofte mer på dens virkning i menneskene, som kilden til åndelig liv og lys. Det er den Guds nåde som virkes i oss gjennom Ånden.

Nåde er et viktig og sentralt ord i læren om vår frelse. Derfor må vi også studere dette nøye. Så lenge vi bare tenker og taler om det, kan det synes svært lett å forstå. Men så snart det blir tale om å anvende det, - når vår evige frelse eller fordømmelse avgjøres av nåde, - da er det ikke noe annet som er vanskeligere å fatte og tro, enn dette korte ordet nåde. Læren om nåden er en viktig del av læren om Gud. Og det å ha det rette kjennskap til Gud i hans nåde, det er evig liv (Joh 17: 3).

Vi står først og fremst overfor det faktum at hele verden ligger i et tykt mørke når det gjelder spørsmålet om Guds nåde. Nåde blir oppfattet som at "Gud skal ikke være så nøyeregnende med menneskene som jo er svake og ikke kan leve et fullkomment liv". "Men Gud er jo nådig", sier en, og så siterer en Skriftens ord: "for Jesu skyld forlater han oss syndene". Dette er den nådeforkynnelsen den gamle slangen bruker for å bedra hele verden - så den fortsetter å sove. På denne måten blir Guds nåde en slags ettergivenhet, så en likesom bare kan se bort fra hans rettferdighetskrav og domsforkynnelse. Men det er noe ganske annet Skriften lærer om Guds nåde. Du vil få lære noe annet gjennom budskapet om at Kristus svettet blod, at han ble hudflettet, og om hans høye rop på korset. Også når du leser videre, og oppdager hvordan Jerusalem ble ødelagt, og alt det grusomme som dermed kom over Guds eiendomsfolk, mens ikke en fugl faller til jorden uten at deres Far vil det

Nei, Guds nåde er ikke ettergivenhet. Guds hjerte kjennetegnes sikkert og visst av en ubegripelig stor kjærlighet og barmhjertighet for oss. Men dette praktiserer han ikke i strid med den like store og fullkomne rettferdigheten han krever. "Rettfærd og rett er din tronens grunnvoll. Nåde og sannhet går fram for ditt åsyn" (Sal 89: 15). Ingen kan få Guds nåde, uten at det skjer i fullkommen overensstemmelse med hans rettferdighetskrav. Kristus kunne gråte over Jerusalem, men han kunne ikke frelse dem, for de ville ikke høre på hans røst.

Taler vi om Guds tilgivende nåde, i betydningen av at menneskene kommer inn i hans pakt og vennskap, så må vi holde klart for oss at denne nåden aldri gis oss utenom Kristus. Det var utelukkende en fullkommen oppfyllelse av alt det loven krevde, som tilfredsstilte Den Hellige Gud. Og det er bare ett eneste forhold som gjør at et menneske får komme inn under Guds nåde, og får leve

der. Det er at mennesket gjennom en levende tro er forenet med Kristus, og dermed ved ham har fått del i alt det han har gjort for oss. Ja, fått del i det som om mennesket selv skulle ha gjort det.

Det er ikke noe menneske som har Guds nåde,

hvis det ikke eier hele lovens fullbyrdelse i Kristus.

Men dersom du er i Ham med alt det han har gjort og er for oss, da eier du også en fullkommen nåde, og har Guds salige vennskap og kjærlighet.

For likesom det utenfor Kristus ikke gis noen nåde, men bare etter fortjeneste, så gjelder tvertimot ingen gjerning, ingen synd eller uverdighet, hos dem som er i Kristus Jesus (Rom 8: 1). Det er dette som er nåde!

Nåde er den totale motsetning til alt som har med gjerninger og fortjeneste å gjøre. Det er det helt grunnleggende en må være klar over, om en vil komme til å fatte hva nåde er. Apostelen sier: "Er det av nåde, da er det ikke mer av gjerninger. Ellers blir nåden ikke lenger nåde. Men er det av gjerninger, så er det ikke lenger nåde, ellers blir gjerningen ikke lenger gjerning"* (Rom 11: 6). Og han sier videre: "Den som har gjerninger, får ikke lønnen av nåde, men som noe han har fortjent" (Rom 4: 4). Her blir nåde og fortjeneste stilt opp mot hverandre som motsetninger. Og i Rom 4: 16 leser vi: "Derfor fikk han løftet ved tro, for at det kunne være av nåde". Og i Ef 2: 8-9 sier han: "Av nåde er dere frelst, ved tro. Og dette er ikke av dere selv, det er Guds gave. Det er ikke av gjerninger, for at ikke noen skal rose seg". Av alle disse bibelstedene ser vi at nåde og gjerninger, nåde og fortjeneste, er totalt motsatte, slik at det ene nødvendigvis må utelukke det andre.

[* Her sitert som i den gamle svenske bibelen. Dagens norske bibler har bare første del av verset. Men i gamle skandinaviske, også norske, bibler, og i King James, finner vi at budskapet forkynnes "fra begge sider". Først: "Er det av nåde, da ...". Dernest: "Men er det av gjerninger, så er det ikke lenger nåde ...". Det kan være nødvendig å få se saken fra begge sidene. Hva er det vi lever på? Der er et enten - eller! (oversetters kommentar).]

Når Skriften lærer at det er bare ved nåde et menneske blir rettferdig og salig, hva sier så det oss om de menneskene som lever under denne nåden? Jo, det forteller oss at det er mennesker som ikke har noen som helst rett til denne gaven. Men ikke nok med det, de fortjener tvert imot bare Guds straff og vrede, og så lenge de lever på jorden vil de ikke fortjene noe som helst annet - hvis Gud skulle handle med oss etter fortjeneste -! Fordi Guds fullkomne rettferdighet krever en fullkommen hellighet, mens det i oss bestandig er synd, også etter vi er frelst -!

Ja, alt dette er lett å forstå, når det bare gjelder selve læren. Men når Gud besøker et menneske, og vekker det opp fra søvnen, da ser og kjenner det sitt dype, uendelige syndeforderv i sjelens innerste vesen, i tanker, begjær og alt som rører seg der inne. Det innser at det gamle hjertet alltid vil i syndig retning, og at kjødet er fullt av syndige tilbøyeligheter. Denne tilstanden blir bare mer og mer åpenbar og følbar, ved den Ånd som nå har tatt bolig i oss. Da blir det i alle fall vanskelig å fatte at nådens kjennetegn er dette: at all denne vår synd og våre lyster ikke hindrer eller rokker den noe som helst!

For når loven er skrevet i menneskets hjerte, og den store nåden som Gud har vist ham får ham til å se virkelig alvorlig på sin syndige natur, da vil han kjenne den indre anklagen over sin synd ennå sterkere. I samme grad som vi erfarer Guds uforskyldte nåde, vil vi erfare synden forferdelig. Og når fienden ikke lenger kan holde menneskene fast under søvn og sikkerhet, så vil han sette alt inn på å gi dem motløshet og uro. Til dette bruker han alle midler. Først og fremst vekker han stadig opp igjen synden som bor i deg. Deretter bruker han dette til å forskrekke og pine din sjel, ved at han trekker fram alle mulige dømmende Guds ord. Dermed vil han samtidig fordunkle ditt syn på Guds nåde, og stadig holde fram for deg Guds hellighet og vrede over all synd.

Å kunne beholde ordet nåde i sin sanne og fulle betydning i denne situasjonen, det er en visdom som overgår all menneskelig forstand. Måtte Gud bevare alle kristne fra en slik dårskap at de skulle komme til å tro de er utlært i dette emne -! Til og med alle virkelig hellige mennesker har bare blitt spede lærlinger i dette emne så lenge de levde. Det ser vi i alle de sukk, den angst og nød, som vi leser om i Davids salmer og historiene om alle de hellige. Under v. 16 vil vi tale mer om den nåden som bor og virker i oss.

Nå vil vi se nærmere på hva mer apostelen har fått gjennom Kristus. I tillegg til nåden hadde han også fått apostelembetet. Som tidligere nevnt, er dette den rette rekkefølgen for den som får et forkynnerkall: først få nåden, deretter apostelembetet. Den evangeliske forkynners hovedoppdrag er: rett utleggelse av Guds nåde, som den eneste vei for syndere, både til rettferdighet og til helliggjørelse. Derfor omtaler også apostelen dette kall som "husholdningen med den Guds nåde som er meg gitt" (Ef 3: 2). Da kan enhver tenke seg hvor viktig det er at Kristi tjenere selv eier den saliggjørende nådens verk i sitt hjerte, så de kan si som Paulus: "Men jeg fikk miskunn" (1Tim 1: 16), "av Guds nåde er jeg det jeg er" (1Kor 15: 10), "Jeg trodde, derfor talte jeg!" (2Kor 4: 13).

Den som ikke selv lever som en fattig synder bare på nåden, kan ikke tale rett om nåden! Han vil aldri kunne tale om den med nidkjærhet og liv, hvis han ikke daglig selv lever i nåden. Uten erfaringens lys vil han ikke kunne tale om Guds skjulte veier, og om den kampen som vi da også opplever. Lysets barn, som lever i nåden og undervises av Ånden, kan ofte komme i fare for nesten å fare vill, når de opplever denne kampen. Hvordan skulle så disse kjempende sjelene kunne få hjelp, hvis ikke sjelesørgeren selv har erfart den kampen som oppstår.

Et Guds barn vet både fra Ordet og erfaring, at det er bare nåden som skaper en hellig iver og kraft i oss. Men når de opplever utslagene fra den mektige syndenaturen som bor i oss, kan mang en levende sjel komme i tvil om dette stemmer. Da er det ikke så rart om de som ikke har noen erfaring i dette, tenker at på dette området kan da ikke nåden utrette noe. At tvertimot kan nåden og evangeliet motvirke helliggjørelse og "opphøve loven" (Rom 3: 31).

En forkynner uten denne erfaring i Åndens liv og kamp, han preker så godt han kan, men de tilhørerne som har opplevd åndskampen, får ikke den veiledning de trenger gjennom denne forkynnelsen. Da blir forkynneren lett frustrert over disse tilhørerne. Og hvis han ikke forstår at her er der hemmeligheter som bare det levende gudslivet kan lære oss, så konkluderer han med at det er tilhørernes manglende innsikt, eller dårlige smak, som gjør frustrasjonen i møtene. På den måten kan han, helt mot sin vilje, fullstendig komme på kollisjonskurs med dem som nettopp konkret opplever det gudslivet han trodde han forkynte. Ja, hvem kjenner alle de ulykkelige resultatene av at den som skulle fremme nådens verk, selv totalt manglet erfaringen av dette livet? For den som står i Guds nådes embete, er det en uomtvistelig nødvendighet å selv eie nåden i sitt hjerte!

For å virke troens lydighet.

Dette var målet med hans apostelembete. I grunnteksten står det: "apostelembete til troens lydighet". Sammenholder vi dette med andre steder hvor samme talemåte forekommer, vil vi se at uttrykket "troens lydighet" ikke taler om lydigheten til alt Guds ord, som er troens frukt, men om selve den lydigheten at en tror. Når den levende troen er født i en sjel, virker den et lydige sinn i alt. Det er klart. Men apostelens kall var først og fremst å bringe mennesker til i lydighet å motta (sv: anamma) evangeliet. Dette var hovedlydigheten, og av denne fulgte så etter hvert all annen lydighet. Evangeliet omskaper dem som tror på det! Men det ville på den andre siden være en fullstendig feil utlegging, om en sa at evangeliet kom for å omskape verden. Nei, det ble gitt for å frelse sjeler fra den evige døden.

Den lydighet det her snakkes om, er altså at hjertets øre hører og tar til seg evangeliet. Det er evangeliet som møter hjertet og åpner det, så det forenes med evangeliets budskap. Dette stemmer helt med de stedene samme uttrykk anvendes, som f. eks. Apg 6: 7: "en stor flokk av prestene ble lydige mot troen". Peter oppfordret dem til å "la seg frelse" (Apg 2: 40). Rom 16: 25-26: "den hemmelighet ... som nå er blitt kunngjort for alle folk for å virke troens lydighet", og 2Tess 1: 8 der det står om Herren som skal hevne seg på "dem som ikke er lydige mot vår Herre Jesu evangelium". I Rom 10: 3 gir apostelen uttrykk for sin bekymring over dem som "søkte å grunnlegge sin egen rettferdighet". Og der tilføyer han at "de gav seg ikke inn under Guds rettferdighet." I v. 16 i samme kapittel sier han: "Men ikke alle var lydige mot (sv: hørsammat) evangeliet. For Jesaja sier: Herre, hvem trodde vel det han hørte av oss?"

Det er nok mange mennesker som ikke forakter Guds ord, men tvertimot anser loven for Guds hellige vilje, og som mener at loven skal holdes. Men samtidig har de et totalt uforpliktende forhold til evangeliet. Sitt forhold til evangeliet anser de ikke for så alvorlig som sitt forhold til loven. Alt Guds ord vitner tvertimot om at den som bryter loven likevel kan frelses ved å fly til nåden i Kristus. Men den som ikke har det rette forhold til evangeliet, som ikke har "gitt seg inn under Guds rettferdighet", ikke omvender seg og "hyller Sønnen", - for slike er det "ikke lenger tilbake noe offer for synden" (Heb 10: 26). "Har noen brutt Mose lov, da dør han uten barmhjertighet på to eller tre vitners ord. Hvor meget verre straff tror dere da den skal aktes verd, som har trådt Guds Sønn under føtter, og foraktet paktens blod?" (Heb 10: 28-29).

Men hvem er det som trår Guds Sønn under fot? Det er de som hører, og kjenner godt til den store nåde og gave fra himmelen, men ikke er mer opptatt med den. De mener kanskje til og med at de "har jo tatt imot". De tror de er frelst. Men det er blitt noe selvsagt og uforpliktende -! Å, der det tilbys stor nåde, der er det også stor fare! Der blir stor vrede, der den store nåden foraktes. Gud har gitt oss sin Sønn til soning for alle våre synder, og gitt oss et nådefullt tilbud om å få komme til ham, bli forenet med ham, og med ham få del i saligheten. Men som en selvsagt del av dette nådetilbudet er det også hans majestetiske vilje og bud at vi i takknemlighet "er lydige mot evangeliet"/"blir lydige mot troen".

Derfor sier også Johannes: "Dette er hans bud at vi skal tro på hans Sønn, Jesu Kristi navn" (1Joh 3: 23). Og Herren Gud sier: "Kyss (hyll) Sønnen, for at han ikke skal bli vred og dere gå til grunne på veien!" (Sal 2: 12). Å forakte Guds tilbud om nåde i Kristus, er et opprør mot hans majestetiske vesen.

Dette er grunnen til at hvor som helst i Skriften vi leser om dommen, eller fordømmelse, over synd, så er det vantroen som er selve synden. Menneskene ser ikke Guds mening med evangeliet, men elsker mørket framfor lyset. De vil ikke omvende seg til Herren, som evangeliet forutsetter, men forblir borte fra Herren. Derfor sier Skriften: "Hør! Så skal deres sjel leve" (Jes 55: 3).

Å få høre hva Gud har besluttet som den eneste vei til frelse for menneskene, at en bøyer seg for det, begynner å spørre etter den veien, og på tross av alle fornufts innvendinger, vil la denne Guds frelse være nok for sitt hjerte, - det er å "gi seg inn under Guds rettferdighet". Det er dette vårt bibelvers kaller for "troens lydighet".

Blant alle hedningefolkene, skulle denne troens lydighet virkes, sier apostelen. I tidligere tider hadde Gud latt alle folkeslag, med unntak av jødene, vandre sine egne veier. Men vi skal da også huske på at Gud, iflg. hans eget ord, hadde gitt også dem sitt vitnesbyrd. Han hadde lagt det ned i hjertene deres, og vist dem det i skapelsen (Rom 1: 20, 2: 15). Men, sier apostelen, "etter at Gud har båret over med uvitenhetens tider, befaler han nå alle mennesker alle steder, at de skal omvende seg" (Apg 17: 30). Nå hadde Herren gitt sine vitner dette kall: "Gå ut i all verden og forkynn evangeliet for all skapningen" (Mark 16, 15). Og Paulus' spesielle kall var å være "hedningenes apostel" (Rom 1: 13, 11: 13, Apg 9: 15, 22: 21).

Til ære for hans navn, heter det til slutt. Dvs.: for at hans navn skal bli forherliget. Hele verden ble skapt til Guds ære. Underet: synderes frelse, er først og fremst til Guds ære. All den nåde og barmhjertighet han viser sitt folk, gjør han for sitt eget navns skyld (Jes 43: 25). Det samme gjelder hans straffedommer over hans fiender (se Rom 9: 17). Som regel tenker vi ikke på at Gud skulle ha noe høyere mål ved det han virker i oss, enn at vi blir frelst. Men

over alt taler Skriften tydelig om at alt det Gud gjør, og har gjort, for menneskene, har som sitt høyeste mål å forherlige hans navn.

I dette ligger en virkelig stor trøst for elendige syndere. Når jeg er kommet dit hen at all min skitne synd overskyller meg, så det eneste rette for en slik som meg synes å være å bli kastet i helvete. Når det er umulig å tro at Gud ville vende sitt øre til noen bønn fra så stor en synder, - da er det en stor trøst å vite at alt det Gud gjør, det gjør han først og fremst for sitt navns skyld.

Da kan vi si: Gud, bare ditt store prisverdige navn må få all ære. Skulle du bare se på meg, så måtte du kaste meg i helvete. Men til ditt store navns ære ber jeg deg gjøre det store og barmhjertige under at du frelser meg, elendige synder! På den måten er det Moses, David, og mange andre Guds hellige holder Guds navns ære fram i sine bønner. Ja, Herren skal få en veldig, uopphørlig lovprisning av syndere i all evighet. Videre sier apostelen at av Kristus hadde han fått nåde og apostelembete for å virke troens lydighet blant alle hedningefolkene til hans navns ære. Ja, tenk som Kristi navn dermed skal æres av alle dem som fikk del i dette! Tenk for en uendelig lov og pris som engang skal bruse for Lammets trone, fra alle synderes hjerter, fra denne "store skaren som ingen kunne telle, av alle folkeslag og stammer og folk og tungemål" (Åp 7: 9).